

КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

ДО
ЧЛЕНОВЕТЕ НА
КОМИСИЯТА ЗА
ФИНАНСОВ НАДЗОР

ОТЧЕТ

ОТ

АНГЕЛ ДЖАЛЪЗОВ - заместник-председател на Комисията за финансов надзор,
ръководещ Управление „Осигурителен надзор“

Относно: Дейността на Управление „Осигурителен надзор“ за периода 01.04.2013 г.
– 30.06.2013 г.

Въз основа на чл. 10, ал. 1 – 3 от Правилника за устройството и дейността на Комисията за финансов надзор и на нейната администрация, представям на Вашето внимание отчет за дейността на Управление „Осигурителен надзор“ за периода 01.04.2013 г. – 30.06.2013 г.

1. Лицензионна дейност, разрешителни и одобрителни режими и нотификации в областта на допълнителното пенсионно осигуряване

А. Регулаторна дейност от компетентността на заместник-председателя, ръководещ Управление “Осигурителен надзор”(заместник-председателя):

1. През отчетния период в Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор“ продължи разглеждането на измененията в правилниците за организацията и дейността на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване (ФДПО), извършени съобразно изискването на § 9 и 10 от Преходните и заключителни разпоредби на *Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 33 на КФН от 19.09.2006 г. за индивидуалните заявления за участие във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване, (обн. ДВ бр. 83 от 13.10.2006 г., посл. изм. и доп., бр. 64 от 21.08.2012 г., в сила от 22.02.2013 г.)*. Бяха разгледани и правилниците на фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване на едно от пенсионноосигурителните дружества (ПОД) с изменения във връзка с настъпили други промени в нормативната уредба. Заместник-председателят, постанови общо 11 решения за одобрение на заявени изменения и допълнения в правилниците на следните ФДПО:

- УПФ и ППФ „Топлина“ – април 2013 г.;
- УПФ и ППФ „ЦКБ-Сила“ – април 2013 г.;
- УПФ и ППФ „Алианц България“ – април 2013 г.;
- УПФ и ППФ „ДСК - Родина“ – април 2013 г.;
- УПФ, ППФ и ДПФ „Бъдеще“ – май 2013 г.

2. През отчетното тримесечие са постановени три решения за одобрение на представените актуализирани биометрични таблици, използвани при изчисляването на пожизнени пенсии от фондове за допълнително доброволно пенсионно осигуряване.

3. През разглеждания период е постановено едно решение за одобрение на технически лихвен процент, използван при определяне на размера на пожизнените и срочните пенсии, изплащани от доброволен пенсионен фонд.

4. С оглед на нормативните си правомощия заместник-председателят издаде служебно през разглеждания период две решения за определяне на годишна база на минимална доходност от управлението на активите на задължителните пенсионни фондове за периода 31.03.2011 г. - 29.03.2013 г. - по едно за УПФ и ППФ.

Б. Нотификации

През разглеждания период няма настъпили промени в броя на лицензираните ПОД и управляваните от тях пенсионни фондове. Всички 9 лицензирани ПОД са учредили и управляват по един от двата типа фондове за допълнително задължително пенсионно осигуряване (универсален и професионален), както и фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване. Две ПОД са получили разрешение за управление на доброволни пенсионни фондове по професионални схеми, но към 30.06.2013 г. само един такъв фонд осъществява дейност. Следователно, лицензираните 9 ПОД управляват общо 29 пенсионни фонда – 9 универсални, 9 професионални, 9 доброволни и 2 доброволни пенсионни фонда по професионални схеми, като единият от тях не осъществява дейност.

В периода 01.04.2013 г. – 30.06.2013 г. няма постъпили уведомления от институции за осигуряване по професионални схеми на страни членки на Европейския съюз (ЕС), които възнамеряват да извършват дейност на територията на Република България, както и уведомления на местни ПОД, които възнамеряват да извършват дейност на територията на ЕС.

II. Адекватност на правната рамка, регламентираща допълнителното пенсионно осигуряване и промени в законовата и подзаконовата нормативна уредба

Съвместно с представители на Управление „Застрахователен надзор” бе подготвен проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 31 от 2.08.2006 г. за условията и реда за провеждане на изпит и за признаване на правоспособност на отговорен актюер, за признаване на правоспособност, придобита извън Република България, както и за формата на актюерската заверка, формата и съдържанието на актюерския доклад и на справките по Кодекса за застраховането и Закона за здравното осигуряване, които отговорният актюер заверява. Проектът бе разгледан на първо четене на заседание на Комисията за финансов надзор (КФН) на 13 юни 2013 г.

III. Надзорна дейност в областта на допълнителното пенсионно осигуряване

Надзорната дейност, която КФН, чрез Управление „Осигурителен надзор”, осъществява върху дейността на поднадзорните лица, се изразява в контрол за законосъобразност на дейността на ПОД, ФДПО и банките – попечители по КСО.

Надзорът се осъществява дистанционно и чрез проверки на място. Извършват се и документални проверки по жалби на осигурени лица и сигнали на ПОД.

А. Дистанционен надзор

Дистанционният контрол се осъществява на базата на финансовите отчети и справки за дейността на 9 ПОД, 28 ФДПО и 8 банки-попечители със следната периодичност на представяне:

ежедневно – за дейността на ФДПО и банките-попечители;

месечно, тримесечно и годишно – за дейността на ПОД и ФДПО.

Дистанционният контрол се осъществява в три основни направления – ежедневен контрол, периодичен контрол и мониторинг на интернет – страниците на ПОД.

Ежедневен контрол

КФН получава ежедневно по електронен път от ПОД справки и отчети за дейността на ФДПО, както и справки от банките-попечители. На базата на тези справки за периода бяха извършени над 1 700 ежедневни проверки и анализи на получената информация за дейността на ФДПО и банките - попечители относно законосъобразността на сключваните сделки с активите на пенсионните фондове, съотношението на инвестициите в отделни видове финансови инструменти спрямо активите на пенсионните фондове, начина на извършване на оценката на активите и правилното им отразяване в ПОД и по регистрите на банките - попечители. Също така се извършва контрол относно изменението на стойността на нетните активи, правилното отчисляване на инвестиционната такса във фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и правилното определяне на броя дялове, съответстващ на постъпилите и изтеглени суми, на стойността на един дял, както и оповестяването на информация за стойността на един дял по реда и в сроковете, предвидени в Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН.

През периода бяха извършени 9 извънредни проверки, свързани с възникнали проблеми при осъществяване на текущия контрол.

При осъществявания през второ тримесечие на 2013 г. дистанционен контрол са съставени 20 акта за установяване на административни нарушения на разпоредби по допълнително пенсионно осигуряване. С тях са установени общо 9 нарушения, като 6 от тях са нарушения на разпоредби на КСО, 1 нарушение на Наредба № 10 от 26.11.2003 г. на КФН и 2 нарушения на Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН.

Периодичен контрол

През разглеждания период бяха извършени 27 проверки на представените месечни, тримесечни и годишни финансови отчети и справки за дейността на всяко от деветте лицензирани ПОД и 84 проверки на представените месечни, тримесечни и годишни финансови отчети и справки за дейността на управляваните от пенсионните дружества ФДПО. В наръчника за дистанционен надзор на ПОД и управляваните от тях ФДПО /Общ наръчник за дистанционен надзор, утвърден на 15.03.2013 г./ са определени нормативните и общите финансови показатели за дейността на ПОД и ФДПО, които се изчисляват и анализират при извършвания периодичен контрол. За всяко ПОД са установени равнищата на нормативно определените показатели като капиталова адекватност, ликвидност и др., чрез които се следи за законосъобразното осъществяване на дейността на ПОД. Същевременно са анализирани и общите финансови показатели, свързани с капитала, активите, приходите и разходите на ПОД, активите, участниците и доходността на пенсионните фондове.

Мониторинг на интернет – страниците на ПОД

През разглеждания период бяха извършени 27 ежемесечни проверки на електронните страници на ПОД във връзка със спазването на разпоредбите на КСО и Изискванията към съдържанието на рекламните и писмени информационни материали на пенсионните фондове и на пенсионноосигурителните дружества по чл. 123и, ал. 2, чл. 180, ал. 2 и чл. 249 във връзка с чл. 180, ал. 2 от КСО. При проверките не са констатирани съществени несъответствия или пропуски. В случай на установяване на някакви непълноти и неточности, те са отстранявани своевременно.

През отчетния период бяха изготвени 27 месечни, тримесечни и годишни аналитични доклади за дейността на всяко ПОД и управляваните от него ФДПО, както и 3 обобщени аналитични доклада.

Б. Проверки на място

През периода 01.04.2013 г. - 30.06.2013 г. са открити пет проверки на място, от които изцяло са завършени три: една обща проверка на дейността на ПОД и управляваните от него ФДПО, една тематична проверка на ПОД и една проверка на банка-попечител.

Общата проверка на ПОД е за спазване разпоредбите на КСО и действащите подзаконовни нормативни актове по допълнителното пенсионно осигуряване, а също така и на Закона за мерките срещу изпирането на пари.

Във връзка с извършената обща проверка на място е изготвен и връчен констативен протокол, с който са дадени общо 25 препоръки за подобряване на дейността на ПОД. Най-многобройни са препоръките по отношение на инвестициите и инвестиционната дейност – 11 броя. С констативния протокол са дадени и препоръки във връзка с: изпълнение на задължението за уведомяване на осигурените лица; дейността на служба вътрешен контрол; процедурите по разглеждане на жалбите на осигурените лица.

По време на извършената обща проверка са установени 11 административни нарушения, за които са съставени и връчени 2 АУАН.

Откритите през тримесечието тематични проверки на място обхващат отделни направления от дейността на ПОД.

Завършената тематична проверка е за контрол за спазване разпоредбите на КСО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му по отношение на капиталовата база, минималните ликвидни средства, специализираните резерви на ПОД и притежаваните от ФДПО инвестиционни имоти. Проверката приключи с изготвен констативен протокол, в който са дадени 9 препоръки, свързани с осъществяването на: счетоводната дейност, инвестиционната дейност и дейността на служба вътрешен контрол.

Двете тематични проверки, чието извършване ще продължи и в следващия отчетен период, са за проследяване спазването на разпоредбите на КСО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му по отношение: финансово състояние, инвестиции, вземания и задължения.

През отчетния период е извършена и съвместна проверка с Българска народна банка върху дейността на банка - попечител на ФДПО. По време на проверката не са констатирани нарушения. Изготвен е констативен протокол.

През отчетния период са съставени и връчени 10 АУАН за установени 5 нарушения на разпоредби на КСО във връзка с извършена обща проверка, приключила в края на предходното тримесечие.

В. Административно-наказателни производства и принудителни административни мерки

През периода 01.04.2013 г. - 30.06.2013 г. в Дирекция „Осигурителен надзор“ са съставени 32 акта за установяване на административни нарушения на разпоредби по допълнително пенсионно осигуряване. С тях са установени общо 25 нарушения, като 22 от тях са нарушения на разпоредби на КСО, 2 нарушения на Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН и 1 нарушение на Наредба № 10 от 26.11.2003 г. на КФН.

През периода са издадени 4 наказателни постановления, с които са наложени глоби и санкции в общ размер на 20 400 лева. Пред съда са обжалвани две от издадените наказателни постановления, две не са обжалвани и са влезли в законна сила.

В законна сила са влезли и 5 наказателни постановления, издадени в предишни периоди, по които съдилищата са се произнесли с решения и са потвърдили наложените административни наказания.

През отчетния период са постъпили 2 жалби срещу наказателни постановления, издадени от заместник-председателя на КФН, ръководещ Управление „Осигурителен надзор“. Административнонаказателните преписки по жалбите са окомплектовани с всички необходими документи и събрани доказателства. Изготвени са становища по жалбите и проекти на писма за изпращане на преписките на компетентния районен съд.

През периода 01.04.2013 г. - 30.06.2013 г. са приложени 7 принудителни административни мерки спрямо ПОД. С три от приложените принудителни мерки ПОД са задължени да приемат за разглеждане заявления на осигурени лица за прехвърляне на средствата по индивидуалните им осигурителни партии от един в друг съответен ФДПО. Две от принудителните административни мерки задължават ПОД да продадат обезпечени

корпоративни облигации, една принудителна административна мярка задължава ПОД да не сключва сделки с акции на определено дружество и с една мярка ПОД е задължено да приведе ликвидните си средства в съответствие с нормативните изисквания.

Четири от приложените принудителни административни мерки са обжалвани по административен ред пред КФН. През отчетния период една от обжалваните принудителни административни мерки е потвърдена от КФН и е обжалвана по съдебен ред.

Г. Проверки по жалби и сигнали

В Управление „Осигурителен надзор” през периода 01.04.2013 г. - 30.06.2013 г. са постъпили 21 броя жалби, изпратени в КФН от осигурени лица, свързани с допълнителното пенсионно осигуряване и 19 сигнала от ПОД.

По постъпилите жалби и сигнали от служители в Дирекция „Осигурителен надзор” са изготвяни писма, с които са изискани обяснения и документи по конкретните факти и обстоятелства. Извършени са проверки по получените в КФН документи и в срок са изготвени становища по всяка от жалбите. В становищата са анализирани установените факти по всеки конкретен случай и са направени изводи относно съответствието на действията на контролираните лица с нормативните изисквания. В становищата се съдържа преценка за основателността на оплакванията. В случаите, когато при проверката по документи е формирано основателно съмнение за извършено престъпление, са изготвяни и изпращани до органите на прокуратурата сигнали за извършване на проверки. През периода са изготвени и изпратени до районни прокуратури в страната 6 сигнала за извършване на проверки по компетентност във връзка с обосновани съмнения за извършени престъпления.

От служители на Дирекция „Осигурителен надзор” своевременно са извършвани проверки по документи и по получените сигнали от ПОД. При необходимост са изисквани допълнителни документи, с оглед изясняване на всички факти и извършване на преценка за законосъобразност на действията.

Във връзка с проверки по сигнали, при които е установено, че ПОД неоснователно са отказали да приемат заявления за промяна на участие, подадени от осигурени лица, са приложени 3 принудителни административни мерки (ПАМ).

И през отчетното тримесечие жалбите на осигурени лица и сигналите на ПОД са основно във връзка с промяната на участие и прехвърляне на средствата на лицата от един в друг ФДПО.

Конкретни данни за постъпилите жалби от осигурени лица, сигнали и запитвания от ПОД, съставени актове за установяване на административни нарушения, издадени наказателни постановления и производства по прилагане на принудителни административни мерки са представени в справка:

№ по ред	Вид	бр./лв.
1.	Постъпили жалби	21 бр.
2.	Постъпили сигнали	19 бр.
3.	Съставени АУАН	32 бр.
4.	Издадени НП	4 бр.
5.	Обжалвани НП	2 бр.
6.	Приложени ПАМ	7 бр.

IV. Други текущи дейности, свързани с допълнителното пенсионно осигуряване

А. Информационна дейност

Във връзка с регулярното осъществяване на функциите на Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” през отчетния период са извършени и следните дейности по обобщаване, анализиране и оповестяване на резултатите от дейността на пенсионноосигурителния пазар в Република България.

1. Обобщиха се и се публикуваха на Интернет страницата на КФН:

1.1 окончателните резултати от дейността по допълнително пенсионно осигуряване за 2012 г.;

1.2. резултатите от дейността по допълнително пенсионно осигуряване за първото тримесечие на 2013 г.;

1.3. данни за осигурените лица и натрупани средства във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване към 31.03.2013 г. по пол и възраст;

1.4. резултатите от промяна на участието и прехвърляне на средства на осигурени лица от един пенсионен фонд в друг за първото тримесечие на 2013 г.

2. Изчислиха се и се обявиха данни за доходността на годишна база на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване, постигната за 24 – месечния период, изтичащ на 28.06.2013 г.;

3. Бяха изготвени анализ на резултатите от дейността по допълнително пенсионно осигуряване и обобщен актюерски доклад за 2012 г.

Б. Участие в работата и сътрудничество с международни и европейски органи. Обмен на опит.

През отчетния период продължи дейността по сътрудничество между КФН (в частност - представители от Управление “Осигурителен надзор”) и различни международни и европейски органи в областта на допълнителното пенсионно осигуряване.

Продължи текущото участие на служители от Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” в работата на Комитета по пенсионно осигуряване в професионални схеми, чрез участие в заседанието му на 28 – 30.05.2013 г., както и подготовката на отговори по постъпили искания за информация, въпросници и преглед на изготвяните доклади и проекти.

През отчетния период служители от Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” участваха и в:

- преглед на проекта на консултационен документ за създаване на рамка за трансгранична дейност в ЕС на личните пенсионни планове, получен по линия на Европейския орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване;
- предоставяне на информация и даване на коментари във връзка с получена по линия на Европейския орган за ценни книжа и пазари нота относно процедурата за освобождаване на пенсионните планове съгласно чл. 89, параграф 2 от Регламент № 648/2012 относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции;
- изготвянето на коментари, които да подпомогнат формирането на позицията на Министерството на труда и социалната политика по предложението за Директива относно минималните изисквания за увеличаване на мобилността на работниците чрез подобряване на придобиването и запазването на допълнителни пенсионни права за заседания на РГ по социални въпроси и КОРЕПЕР;
- попълване на регулярния въпросник на ОИСР със статистическа информация за допълнителното пенсионно осигуряване в България за 2012 г., както и анализ на основните тенденции в развитието на сектора в страната, съпровождащ въпросника.

В. Участие в работни групи

Представители на Дирекция “Регулаторни режими на осигурителния надзор” участват в следните междуведомствени работни групи:

- РГ № 13 “Социална политика и заетост”;

- РГ № 26 “Финансови услуги”;
- ad hoc Работна група за разработване на позиции за заседанията на Съвета на ЕС по икономически и финансови въпроси (ЕКОФИН), Икономическия и финансов комитет (ИФК) и Комитета по икономическа политика (КИП).

Представител на Управление „Осигурителен надзор” участва в постоянно действаща работна група за противодействие срещу прането на пари.

Представител на управлението взе участие в проведеното на 17.05.2013 г. съгласно Инструкция №1/21.02.2006 г. служебно разпределение на лицата, избрали фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване.

Служител от Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” участва в ad hoc вътрешна работна група за анализ на действащото законодателство с оглед на възможностите за въвеждане на механизъм за извънсъдебно решаване на спорове в областта на небанковите финансови услуги.

Г. Срещи с поднадзорните лица, други организации и органи, както и организиране или участие в публични и образователни инициативи

При приключването на извършените проверки се осъществяват срещи с управляващите и представляващи на проверените ПОД, които се запознават с констатираните нарушения, проблеми и слабости, както и с дадените препоръки за подобряване на дейността им и недопускането на нови.

През периода април-юни експерти от Управление “Осигурителен надзор” и Управление “Застрахователен надзор” съвместно участваха като представители на КФН при провеждането на изпити за придобиване на правоспособност на отговорен актюер в рамките на пролетната изпитна сесия на Българското актюерско дружество.

През месец април експерти от Управление „Осигурителен надзор” участваха като лектори в двудневна образователна програма “Съвременни тенденции в небанковия финансов сектор в България”, организирана от КФН в Стопанска академия “Димитър Ценов”, гр. Свищов.

Д. Отговори на въпроси, изготвяне на указания, становища, въпросници, анкети, брошури, проучвания на обществените нагласи и други

Представители на Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” и на Дирекция „Осигурителен надзор” изготвиха Практика по прилагането на чл. 176, ал. 1, т. 9 от КСО относно инвестирането на средства на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване в обезпечени корпоративни облигации, предложени не при условията на публично предлагане (при условията на частно пласиране), приета с решение по протокол № 17 от 17.04.2013 г. на заседание на КФН.

Текущо в управлението постъпват редица запитвания, искания за изразяване на становище или предложения от ПОД, граждани или други държавни органи, които се проучват и анализират. В съответствие с естеството на въпросите те се разглеждат, както самостоятелно от компетентната дирекция в Управление “Осигурителен надзор”, така и съвместно от двете дирекции или в сътрудничество с други звена от КФН. С оглед на поставените задачи се изготвят становища и/или отговори по всяка отделна преписка.

Е. Водене на регистрите на КФН

Експерти от Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” текущо анализираха и проверяваха периодично предоставяната от поднадзорните лица информация, като изготвиха разпореждания за вписване на съответните обстоятелства във водените от КФН публични регистри:

- регистър на пенсионноосигурителните дружества и управляваните от тях пенсионни фондове;

- регистър на професионалните схеми;
- регистър на осигурителните посредници.

В обобщение, през отчетния период от страна на Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” бяха изготвени общо 73 разпореждания за вписване в посочените регистри.

Експерти от Дирекция “Осигурителен надзор”, текущо следят информацията за влизането в сила на издадените от заместник – председателя наказателни постановления и заповеди за приложени принудителни административни мерки. През отчетния период са изготвени 6 броя разпореждания за вписване на съответните обстоятелства във водения от КФН регистър на дружествата за допълнително социално осигуряване и управляваните от тях фондове.

През периода експерти от Дирекция “Осигурителен надзор” са изготвили 37 разпореждания за вписване на одитираните финансови отчети на ПОД и ФДПО към 31.12.2012 г.

Ж. Приходи на КФН

В съответствие с действащите вътрешни правила за организацията и отчетността на собствените приходи на КФН експерти от Управление “Осигурителен надзор”, Дирекция “Осигурителен надзор”, осъществяват текущ контрол и предприемат действия за събиране на дължимите суми по влезлите в законна сила наказателни постановления и такси за осъществяване на общ финансов надзор. Към 30.06.2013 г. не са отчетени просрочени вземания.

V. Развитие на пазара на допълнителното пенсионно осигуряване

A. Пенсионноосигурителни дружества

Към 30.06.2013 г. балансовите активи на деветте пенсионноосигурителни дружества (ПОД) възлизат на 208 830 хил. лв. В сравнение с 30.06.2012 г. балансовите активи на ПОД нарастват с 39 504 хил. лв. или с 23,3 на сто.

Регистрираният и внесен капитал на ПОД към 30.06.2013 г. е в размер на 74 614 хил. лв. Собственият капитал (капиталовата база) възлиза на 133 878 хил. лв., като в сравнение с 30.06.2012 г. нараства с 22 822 хил. лв. поради реализираната общо от дружествата печалба за първото полугодие на 2013 г.

Към края на първото полугодие капиталовата адекватност на ПОД е на сравнително високо равнище. Общо за всички ПОД тя е 297,5 %, което значително надхвърля нормативно определения размер от не по-малко от 50 на сто от минималния капитал. Съотношението на ликвидните средства към текущите задължения средно за ПОД е 13,9 на сто.

Заделените резерви за гарантиране на минимална доходност към 30.06.2013 г. са 61 426 хил. лв., като за едногодишен период нарастват с 14 954 хил. лв.

Общите приходи на ПОД за първите шест месеца на 2013 г. възлизат на 62 370 хил. лв., с 8 550 хил. лв. повече в сравнение с отчетените приходи за същия период на 2012 г.

Приходите от такси и удръжки заемат основен дял от 79,7 на сто в общите приходи на ПОД. С по-малък дял са приходите от управление на собствени средства – 15,0 на сто, следват приходите от управление на специализирани резерви – 5,3 на сто.

Общите разходи на ПОД за първото полугодие на 2013 г. възлизат на 39 866 хил. лв., като се отчита увеличение с 5 708 хил. лв. в сравнение с разходите за същия период на 2012 г. Увеличение се забелязва при разходите по икономически елементи, разходи за инвестиране на специализирани резерви и за заделени специализирани резерви. При разходите за управление на собствени средства се наблюдава спад с 1 304 хил. лв. в сравнение с отчетените разходи за същия период на 2012 г.

Пенсионноосигурителните дружества отчитат първото полугодие на 2013 г. с финансов резултат преди данъци печалба в размер на 22 504 хил. лв. През първото полугодие на 2012 г. ПОД реализират положителен финансов резултат от 19 662 хил. лв., като в относителен размер увеличението на финансовия резултат през текущия период е с 14,45 на сто.

Б. Фондове за допълнително пенсионно осигуряване

Брой на осигурените лица

Към 30.06.2013 г. във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване (ФДПО) са осигурени 4 133 882 лица. Нарастването на този показател спрямо 30.06.2012 г. е с 92 928 лица или с 2,30 на сто и е в резултат основно от увеличението на осигурените лица в универсалните пенсионни фондове (УПФ). Към 30.06.2013 г. в УПФ се осигуряват 3 277 798 лица, като за период от дванадесет месеца броят им нараства с 86 533 лица или 2,71 на сто. Ръст се отчита и при професионалните пенсионни фондове (ППФ) и фондовете за доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми (ДПФПС), където броят на осигурените лица нараства със съответно 6 242 лица (2,47 на сто) и 898 лица (17,21 на сто). През разглеждания период броят на осигурените лица в доброволните пенсионни фондове (ДПФ) намалява със 745 лица, което представлява спад от 0,13 на сто спрямо 30.06.2012 г.

Не се наблюдават съществени промени в структурата на разпределение на осигурените лица между фондовете за допълнително пенсионно осигуряване спрямо 30.06.2012 г. Измененията в относителните дялове на отделните видове фондове са с по-малко от един пункт, като тези на УПФ, ДПФПС и ППФ нарастват съответно с 0,31 пункта, 0,02 пункта и 0,01 пункта, а на ДПФ - намалява с 0,34 пункта спрямо 30.06.2012 г. Към средата на годината най-голяма част от осигурените лица са съсредоточени в универсалните пенсионни фондове (79,29 на сто). Лицата, осигурени в доброволните и професионалните пенсионни фондове, заемат съответно дял от 14,30 на сто и 6,26 на сто в структурата на разпределение на осигурените лица. Най-малък остава дялът на осигурените в доброволните пенсионни фондове по професионални схеми – едва 0,15%.

Броят на новоосигурените лица във ФДПО за периода 01.01.2013 г. – 30.06.2013 г. е 54 120. Този показател бележи намаление с 16,08 на сто в сравнение със съответния период на предходната година. Най-голяма част, 39 925 лица или 73,77 на сто от новоосигурените през полугодията лица са съсредоточени в УПФ. Следват ДПФ, където тези лица са 8 526 (15,75 на сто), ППФ – с 5 291 (9,78 на сто) и ДПФПС – с 378 (0,70 на сто) привлечени нови членове.

Балансови активи

Активите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване по балансова стойност към 30.06.2013 г. възлизат на 6 179 570 хил. лв. В сравнение с 30.06.2012 г. увеличението им е с 1 098 843 хил. лв. или с 21,63 на сто. С най-голям относителен дял в балансовите активи на всички фондове, както и към 30.06.2012 г., са балансовите активи на универсалните пенсионни фондове – 79,63 на сто, следвани от доброволните – 10,40 на сто, професионалните – 9,87 на сто и доброволните фондове по професионални схеми – 0,10 на сто. В резултат на по-високите темпове на нарастване на активите на УПФ, дялът на този вид фондове в общите активи на ФДПО в сравнение с 30.06.2012 г. се разширява с още 1,28 процентни пункта за сметка на дяловете на останалите видове фондове.

Нетни активи

Към 30.06.2013 г. нетните активи на ФДПО са в размер на общо 6 164 966 хил. лв. От тях 4 908 975 хил. лв. са тези на универсалните пенсионни фондове. Нетните активи на доброволните пенсионни фондове са 641 091 хил. лв., на професионалните пенсионни фондове – 608 700 хил. лв. и на доброволните пенсионни фондове по професионални схеми – 6 200 хил. лв.

Размерът на нетните активи на ФДПО към 30.06.2013 г. нараства с 21,64 на сто спрямо 30.06.2012 г., като това увеличение се дължи на постъпленията от осигурителни вноски (430 780 хил. лв.) и на дохода от инвестиране на средствата (129 633 хил. лв.). Темпът на изменение на активите е различен по видове фондове, като при УПФ нарастването е с 23,57 на сто, при ППФ – 18,53 на сто и при ДПФ – 11,08 на сто. Нарастването на активите на единствения, осъществяващ дейност, доброволен пенсионен фонд по професионални схеми, е най-голямо – 36,62 на сто.

Пазарните дялове на отделните дружества, на база размер на управляваните активи на пенсионните фондове, не се променят съществено през разглеждания период. Пенсионноосигурителното дружество, което има най-голям пазарен дял заема 31,29 на сто по отношение на управляваните нетни активи, а това с най-малък пазарен дял – 0,48 на сто.

Брутни постъпления от осигурителни вноски

Брутните постъпления от осигурителни вноски във ФДПО през първите шест месеца на 2013 г. възлизат на 430 780 хил. лв. Сравнени с постъпленията за първо полугодие на 2012 г. те намаляват с 8 242 хил. лв. или 1,9 на сто. Това основно се дължи на намалелите постъпления от осигурителни вноски в задължителните пенсионни фондове спрямо съответния период на предходната година. При ДПФ и ДПФПС се наблюдава прираст на постъпленията от осигурителни вноски. В таблицата е направено сравнение на постъпленията от осигурителни вноски във ФДПО през полугодията на 2013 г. спрямо полугодията на 2012 г.:

Показател, период ФДПО	Постъпления от вноски в хил. лв. за полугодията на 2012 г.	Постъпления от вноски в хил. лв. за полугодията на 2013 г.	Увеличение / намаление на постъпленията в хил. лв.	Процентно увеличение / намаление на постъпленията
ППФ	39 789	35 863	-3 926	-9,9
УПФ	372 588	366 324	-6 264	-1,7
ДПФ	26 037	27 837	1 800	6,9
ДПФПС	608	756	148	24,3
ОБЩО	439 022	430 780	-8 242	-1,9

Инвестиции

Инвестираните средства от фондовете за допълнително пенсионно осигуряване към 30.06.2013 г. са на обща стойност 5 663 179 хил. лв., като в сравнение със съответния период на предходната година нарастват в абсолютен размер с 1 124 158 хил. лв., което представлява ръст от 24,77 на сто. Към 30.06.2013 г. най-голяма част от инвестициите на ФДПО са в държавни и държавно гарантирани дългови ценни книжа – 32,70 на сто. Дяловете ценни книжа са на втора позиция с относителен дял от 24,09 на сто, следвани от инвестициите в корпоративните облигации (22,97 на сто), банковите депозити (14,92 на сто), инвестиционните имоти (3,22 на сто), общинските облигации (2,05 на сто), и ипотечните облигации (0,05 на сто).

При сравнение на агрегирания инвестиционен портфейл на пенсионните фондове към 30.06.2013 г. с този към 30.06.2012 г. най-голям ръст се забелязва в относителния дял на инвестициите в дялови ценни книжа – с 4,72 процентни пункта, а намалението е най-добре изразено при държавните и държавно гарантирани дългови ценни книжа, чийто относителен дял се свива с 4,32 пункта.

Съотношението между инвестираните средства и общия размер на балансовите активи на ФДПО към 30.06.2013 г. е 91,65 на сто, като разликата до 100% е за сметка на наличните парични средства и краткосрочните вземания, които са съответно 468 038 хил. лв. (7,57 на сто) и 48 353 хил. лв. (0,78 на сто). Стойността на това съотношение в сравнение с

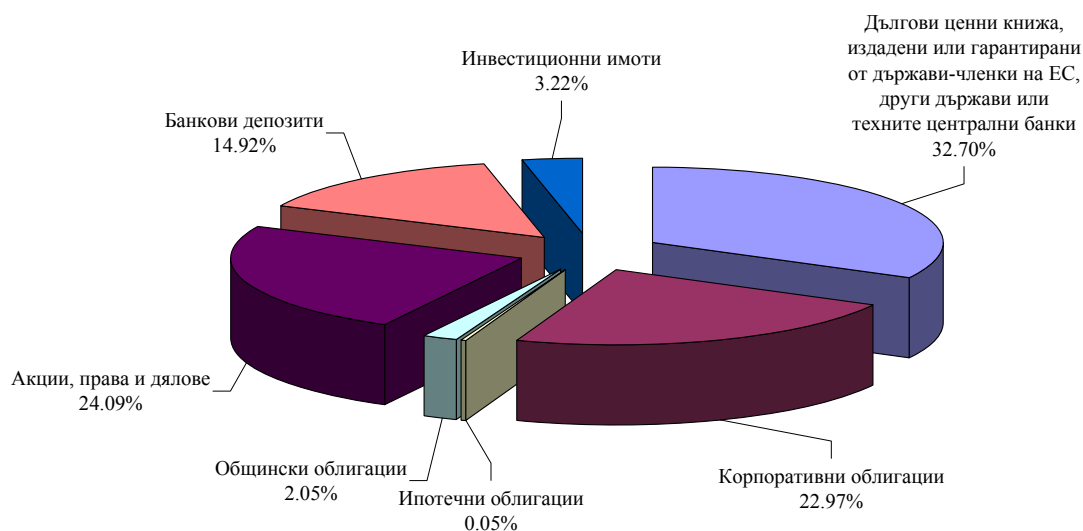
30.06.2012 г. (89,34 на сто) нараства с 2,31 пункта, което се дължи на едновременното намаление на относителния дял на краткосрочните вземания и паричните средства.

В представената по-долу таблица е направено сравнение между структурата на инвестиционните портфейли на ФДПО към 30.06.2012 и към 30.06.2013 г.:

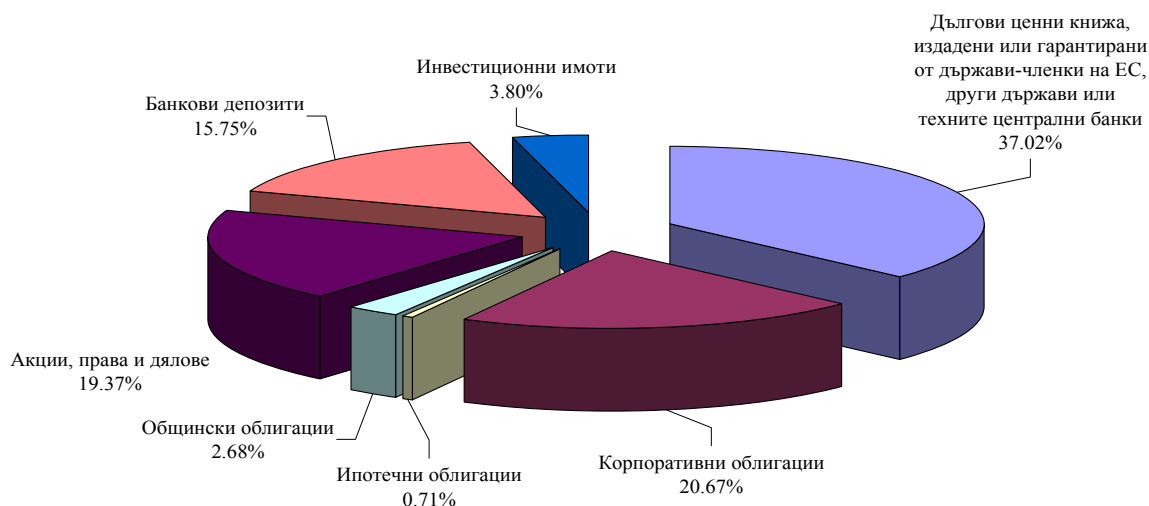
Структура на инвестиционния портфейл на ФДПО

№	Инвестиционни инструменти	30.06.2013 г.	30.06.2012 г.	Изменение
1	Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки на ЕС, други държави или техните централни банки	32.70	37.02	-4.32
2	Корпоративни облигации	22.97	20.67	2.30
3	Ипотечни облигации	0.05	0.71	-0.66
4	Общински облигации	2.05	2.68	-0.63
5	Акции, права и дялове	24.09	19.37	4.72
6	Банкови депозити	14.92	15.75	-0.83
7	Инвестиционни имоти	3.22	3.80	-0.58
	Инвестиции общо	100.00	100.00	0.00

Инвестиционен портфейл на ФДПО към 30.06.2013 г.

Инвестиционен портфейл на ФДПО към 30.06.2012 г.

Очерталата се тенденция за постоянно нарастване на инвестициите на ФДПО в чужбина продължава и през разглеждания период. Към 30.06.2013 г. стойността на инвестираните средства в ценни книжа, регистрирани за търговия на чуждестранни регулирани пазари достига до 2 564 280 хил. лв., което представлява увеличение с 638 250 хил. лв. или 33,14 на сто за последните дванадесет месеца. В структурата на чуждестранните инвестиции, с най-голям относителен дял са държавните и държавно гарантирани дългови ценни книжа (42,66 на сто). На следващо място са корпоративни облигации и дяловите ценни книжа, които формират съответно 31,95 на сто и 21,08 на сто от общата сума на чуждестранните инвестиции на ФДПО. Останалите 4,31 на сто представляват инвестиции в чуждестранни общински облигации.

Доходност

Постигнатата доходност при управление на активите на ФДПО за 24-месечния период 30.06.2011 г. – 28.06.2013 г. на годишна база е съответно:

Доходност за периода 30.06.2011 г-28.06.2013 г. на годишна база:	УПФ	ППФ	ДПФ	ДПФПС
Немодифицирана претеглена доходност	3,42%	3,71%	3,88%	3,03%
Модифицирана претеглена доходност	3,47%	3,68%	4,07%	-
За отделните фондове варира от - до	1,21% - 5,26%	1,70% - 4,85%	0,40% - 5,56%	-

За сравнение обявената инфлация от НСИ за периода 30.06.2011 г. – 30.06.2013 г. на годишна база е 2,06%.

За разглеждания 24-месечен период всички пенсионни фондове отчитат положителна доходност. През първото и второто тримесечие на 2013 г. няма задължителни фондове с доходност под минималната. Не са налице и случаи на постигната доходност над определената горна граница, в които КСО изисква да бъде заделен резерв за гарантиране на минимална доходност.

**ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КФН,
РЪКОВОДЕЩ УПРАВЛЕНИЕ
“ОСИГУРИТЕЛЕН НАДЗОР”:**

АНГЕЛ ДЖАЛЪЗОВ